

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 23 Kwietnia v. s. 1820 roku

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry	Odmia. w powie
	dn. 21 srednia.	27 cal. 9. 0, lin.	+ 6 67 stopn	Północny	Pochmurno
	dn. 22 średnia.	27 - 7, 2, -	+ 6, 78 -	Północ. Zach.	Pochmurno
	dn. 23 godz. 6	27 - 6, 8, -	+ 4,	Północ. Zach.	Pochmurno

HISZPANJA.

Madryt dnia 2 kwietnia. Interessa krajowe idą dobrze. Prowincye zaprzysięgają konstytucyą. Wszędzie stanowią się tymczasowe junty, i przywraca się karność wojskowa. Kardynał *Bourbon*, arcy-biskup taledański, wydał list pasterski, zachęcając duchowieństwo do posłuszeństwa i porządku. Inni biskupi poszli za jego przykładem.— Inne zaś doniesienia zawierają, iż pomimo najlepszej chęci wielkorządców; którzy oczywiście widzą niebezpieczeństwo obecnego stanu rzeczy, trudno im będzie odwrócić wszystkie okropności bezrządu, jaki się już w wielu prowincyach widocznie okazuje. W obu tylko Kastyliach i Estremadurze, rozkazy rządu biorą skutek. Nie masz zgody w wojsku. Korpus generała *Quiroga* na wyspie *Leon* nie chce się pomylić lub udać na swoje stanowiska, póki Król nie zaprzysięże konstytucyi przed stanami. Żołnierze innych pułków nie zgadzają się z towarzyszami swymi, którzy powstanie zrobili, a przynajmniej niemiłe patrzą na czerwoną i zieloną ich kokardę. Życzyćby wypadało, aby umiarkowanie i roztropność dowódców wojska zapobiegły wojnie domowej.

Hrabia *Abisbal* w ogłoszonym publicznie oświadczeniu, przyznał się do zdrady przeciw Królowi, bo jeszcze w lipcu r. z. zachęcał skrycie do spisku oficerów wojska, które było przeznaczone do wyprawy. Łatwo jednak być może, iż dla zjednania sobie więźności u przegmatącej strony, i chcąc uchodzić za bohatera wolności, dopuszcza się nowego oszukania; dawniej już bowiem mówiono o nim, iż popełniając jednę zdradę, myśli zaraz o drugiej. Klub *Lorenzini*, do którego się przyłączył, nie jeszcze względem niego nie postanowił, a chociaż miano tam mowę na pochwałę jego, inny atoli członek domagał się gepeiry jego. Klub ten, który się coraz bardziej rozpościł, utworzył na przedmieściach *Madrytu* dwa filialne kluby dla mieszkańców niższej klasy. Naczelnikami jego mają być: Pan *Tarrius*, pułkownik *Sanchez* i Hrabia *Taboada*.

Rozsądniejsza część narodu pragnie przyzwolonej odmiany konstytucyi, któraby zamiast rozwiązały demokracji nadała krajowi umiarkowaną monarchią. Zdaje się, iż same stany (*Cortes*) do tego się przyłożą. Dziś rząd stara

się szczególniej o przywrócenie i utrzymanie spokojności, i porządku w prowincyach. Duch burzliwy żołnierzy będzie największą do tego przeszkodą; bo jak się zdaje, inną wcale obiecywali sobie nagrodę za przedsięwzięcia swoje nie zaś taką, jaką im dobrze urządzona administracya krajowa dać może.

Król wydał rozmaite wyroki dla polepszenia ile możności stanu skarbu. W różnych kompaniach zostanie się tyle tylko żołnierzy, ile potrzeba do służby; inni otrzymają uwolnienie. Dochody zniesionych kommandoryi czterech zakonów wojskowych, jako: *St. Jago*, *Alcantara*, *Calatruva* i *Monteza*, tudzież zakonu świętego *Jana Jeruzolimskiego* przeznaczono na umorzenie długu narodowego. Dochody z majątności ostatniej Xiężny *Alby*, należące dotąd do korony, wchodząc będą do publicznego skarbu, tudzież znaczne dochody z Xięstw *Albufera* i *Alcudia*, dopóki stany nie oddziela dóbr narodowych.

Dnia 25 z. m. wydał Król następujący ważny wyrok:— Zaprzysiężona przezemnie konstytucya monarchii, jest zasadniczą ustawą, stanowiącą obowiązki wszystkich Hiszpanów względem tronu i narodu, tudzież ich prawa. Ci, którzyby nie chcieli jej uznać, tém samem zrzekają się jej opieki i wszystkich korzyści towarzyskiego związku. Stosownie więc do uchwały stanów, zgodnie z tymczasową juntą, oświadczam, iż każdy Hiszpan, któryby się wzbraniał zaprzysiężać konstytucyi, lub przy zaprzysiężaniu jej czynił protestacyą albo jakowe zastrzeżenie, przeciwnie duchowi tejże konstytucyi, niegodzien jest nazywać się Hiszpanem, a pozbawiony dostojności i urzędów, zostanie wygnanym z ziemi hiszpańskiej. Jeśli zaś taki należy do stanu duchownego, w tym razie majątek jego będzie zabrany na skarb."

Tymczasowa junta powołała do oyczyzny stronników *Józefa Bonapartego*, byłego Króla hiszpańskiego, i przyrzekła im powrócić zabrane dobra.

W kilku prowincyach zaczęły się już wybory deputowanych do składu zgromadzenia stanów. Biskaja obierze 2 nowych deputowanych, Nawarra 3, Katalonia 12, Walencya tyłuż, a Galicya 16.

Słychać, iż Monarcha nasz znajduje najmilszą zabawę w czytaniu książek, a zwłaszcza

dziel klasycznych o rewolucyi francuzkiej, które (jak sądzą) daje mu kanonik *Marina*, spowiednik jego.— Mówią oraz, iż ogromny majątek inkwizytorów pójdzie na wynagrodzenie tych, którzy niedawno padli ofiarą tego straszego trybunału.

W samym *Madrycie* wyszło już 27 pism ulotnych.

Posel sardyński przy dworze tutejszym, miał oświadczyć, iż nie jest upowazniony do dania paszportu jezuitom, których chciano wyprawić z Hiszpanii do *Genui*. Zdaje się więc, iż trzeba będzie użyć innych w tej mierze środków. Słychać, iż jezuitci, rodowici Hiszpani, pobierać będą na dzień po 6 do 10 realów, i zostawać pod dozorem policyi, a inni otrzymawszy pieniądze na podróż, oddani zostaną posłom tych krajów, z których są rodem.

Pomiędzy osobami, uwolnionemi tu z więzienia inkwizycyi, był kapitan angielski *King*, który przez dwa tygodnie robił wzór do tutejszego pomnika konstytucyynego. Pomnik ten ma być postawiony na tém samym miejscu, gdzie aż do połowy przeszłego wieku bywał stos, na którym nieszczęśliwe ofiary palono.

Gdy pułki hiszpańskie popełniwszy morderstwa w *Kadyzie*, wróciły do *Porto St. Maria*, inne wojsko przyjęło je z największą niechęcią, rozbroiło, i odebrało im wszystkie znaki wojskowe. Musiały potem wyjść bosy, dopóki dalszego przeznaczenia nie otrzymały.

Lud w *Walencji* jest ciągle zozjatrzony na byłego wielkorządcę *Elio*. Spalił wizerunek jego, i domagał się sądu na niego. Z powodu coraz większego zgromadzania się ludu, gubernator kazał podwoić osadę w cytadeli, gdzie siedzi *Elio*. *W tysiącnych bitwach* (rzekł *Elio* do gubernatora) *narażałem się na śmierć dla zapewnienia niepodległości Hiszpanii. Chlubne bliźny są tego dowodem. Jeśli lud, w zapalczywości swojej, pragnie mojej śmierci, gotów jestem oddać się w ręce jego i przelać krew.*

Słychać, iż Król postąpił rozkaz jenerałowi *Morillo* w południowej Ameryce, aby wrócił do Hiszpanii, a następcą jego mianował jenerała, który jest znany z łagodności i dobrego sposobu myślenia.

Kadyx dnia 24 marca. Panuje tu zupełna spokojność. Jenerał *Veraz*, tymczasowy dowódca, umie sobie jednać powszechną miłość; nie ma żadnej straży przed mieszkaniem swoim, i patrole wojskowe przestały chodzić po ulicach.

W szpitalach jest jeszcze 70 ranionych obywateli. Nazajutrz po rzezi i rabunku, to jest d. 11 b. m. jenerał *Campana* wydał następujący rozkaz dzienny do wojska:— „Niech żyje Król! Niech żyje wiara! Niech będzie chwala walecznemu i wiernemu wojsku osady kadyxskiej! wierność i odwaga, jakie wojsko w dniu wczorajszym, to jest 10 b. m. okazało, zasługują na podziękowanie wszystkich poddanych królewskich i jenerała, który ma zaszczyt być jego dowódcą. Imieniem więc Monarchy, jak naczuley dziękuję wszystkim oficerom i żołnierzom za piękne ich postępowanie.”— Jenerał ten urodził się w tutejszym mieście, a teraz z rozkazu Króla uwięziony został.— Słychać, iż

jenerał *Quiroga* został mianowany gubernatorem *Kadyxu*.

Sprzedano tu wszystkie zapasy żywności, przeznaczone do wyprawy do południowej Ameryki.

N I E M C Y.

Sztutgard dnia 16 kwietnia. Wczoraj odprawili się w zamku tutejszym ślub Króla naszego, który d. 13 b. m. z *Weymaru* powrócił z Xieźniczka Wirtemberską *Pauliną*, córką zmarłego Xieźcia *Ludwika*. Deputacye obu izb stanów krajowych były także na tym obrzędzie. Druga izba oświadczyła w adresie podziękowania za darowany podatek na wyprawę królowej: „Serca ludów są największym bogactwem Monarchów i najpiękniejszym strojem ich małżonek. Taki sposób myślenia starasz się W. K. Mość w każdym zdarzeniu uczynkiem okazywać.”

Dnia 14 b. m. izba deputowanych rozpoczęła dalsze swoje obrady, przerwane z powodu świąt wielkanocnych, i wzmiankowany adres iednomyślnie uchwaliła.

Weymar dnia 18 kwietnia. Czytamy w dziśsijszej tutejszej gazecie co następuje: „Towarzystwo amerykańskie do osadzania wolnych kolorowych ludzi na gruntach w Ameryce, ogłosiło niedawno czyn, który wielki przynosi zaszczyt patriocie i bohaterowi *Kosciuszko*, a mało jest wiadomym. Jenerał *Kosciuszko* oddał 20,000 talarów do rąk Pana *Jefferson*, ostatniego prezydenta Zjednoczonych Stanów północnej Ameryki, aby z dochodów od tej summy kupowano młode niewolnice, wychowywano je, a potem wolnością obdarzano. Zarządzenie tym funduszem polecono jenerałowi *Cocke* w *Wirginii*.”

Odbrzegów Menu dnia 18 kwietnia. Słychać o podanych przełożeniach względem uregulowania granic między Francją i Niemcami od Xieźtwa *Luxemburskiego*, aż do miejsca, gdzie rzeka *Lauter* wpada w *Ren*. Dodatkowa umowa do traktatu paryzkiego, zawarta w listopadzie roku 1815 stanowi takowe uregulowanie, które jednak dotąd jeszcze nie przyszło do skutku. Kommissya graniczna w *Bazylei*, pod przewodnictwem jenerała *Guillemot*, odebrała stosowne zalecenie.

P. Lavalette bawi ciągle w *Bawaryi*; dotąd bowiem nie otrzymał przebaczenia od Króla francuzkiego i pozwolenia, aby do oyczyzny swojej powrócił.

Odbrzegów Elby dnia 20 kwietnia. Król angielski przyjął urząd rektora uniwersytetu w *Göttyndze*.

Kawaler *Pérez de Castro*, dotychczasowy rezydent hiszpański w *Hamburgu*, a teraz mianowany pierwszym ministrem interessów zagranicznych Króla *Jmci* katolickiego, wyjechał d. 19 b. m. z *Hamburga* do *Madrytu*.

F R A N C Y A.

Na sessyi izby deputowanych dnia 5 i 6 strona lewa powstawała znowu mocno przeciw ministrom. Jenerał *Foy* wniósł przytém

w imieniu kommissyi petycyjney projekt Pana Lambin wyrzycia karty konstytucyjney złotemi głoskami na białym marmurze, i ozdobienia nim ścian sali deputowanych. Kommissya, rzekł on, jest tego mniemania, iż tę kardynalną ustawę wszędzie na oazy i na pamięć przywozić potrzeba, i radzi ten projekt odesłać do waszey obrachunkowey kommissyi; na co zezwolono. Druga petycja była względem członków legii honorowey, którą po raz ósmy odesłano do prezesa rady ministrów. — Nastąpiły potem rozprawy względem rachunków rok 1819 poprzedzających. Pan Benjamin Constant w mowie swojej wyraził, iż rzeczy skarbowe nie dają się oddzielić od wolności; iż dobra konstytucya jest najlepszym rachunkowym systematem. Trzej ministrowie, którzy w roku 1818 zachwiali francuzkim skarbem, dziś znowu są na czele ministeryum. Skończył oświadczeniem, iż we wszystkiem widzi tylko dla Francyi nieszczęście i niewola. — Na to gdy wielkie powstało szemranie, rzekł: Tak jest: niewolniczym nazywam ten naród, w którym obywatel samowolnie więzionym być może. Przecież, aż do ostatniego tohu będziemy obstawali za sprawą ludu. (Pan Marcellus dodał: i za królewską). Pan Bogne de Faye wniósł, ażeby uchwalić nowe jakie urządzenie, któreby przekonywało, czyli oszczędzenia w przepisanych artykułach są właściwie przez ministrów dopełniane. — Minister skarbu Pan Roy mówił, iż Król jest pierwszym administratorem kraju; iż izba ma wprowadzić prawo głosować na prawa, ale podział summ do Króla należy. Gdyby ministrowie stosowali się do woli izby, i podług jey przepisów postępowali, wtedyby nie oni, ale izba rządziła. Rozwodził się potem nad potrzebą, która skłoniła ministrów do zaciągnięcia w roku 1818 pożyczki.

Pan Demarçay zapewnił, iż nie będzie wchodził w szczegóły, któremi się izba zajmuje (*po-wszeczny śmiech*), ale nad tém chce się rozwodzić, jak też rząd działa. — Pewny publiczny urzędnik (prefekt Hrabia Girardin) odwołany został z urzędu, że z ministrami nie chciał głosować. Od takowego systematu, i przedsięwzięcia nieodpowiadania na wszelkie zarzuty, wszystkiego się obawiać potrzeba. Doniósł potem izbie, iż osada wojskowa w Nismes zmieniona, a jey miejsce zajął pułk Szwaycarów.

Pan Manuel rozwodził się jeszcze bardziej, i powiedział, że gdy ministrowi wolno budżetowemi pieniędzmi szafować, tedy i fundusz 50 mil. fran. przeznaczony na utrzymanie warowni, może na co innego obrócić, a tak, i ułatwić nieprzyjacielowi wejście do kraju. — Na tę mowę i wiele innych w tej mierze mianych odpowiedział minister Pasquier, iż taki minister podług przepisów karty konstytucyjney powinien być przez izbę do sądu powołany. Uważał potem, iż gdyby ministrowie nie mogli rozporządzać funduszami budżetowemi, naówczas nie królewskimi, ale izby byłiby ministrami.

Dnia 6go marca otworzył sessyą Pan Bignon mocną mową przeciw prawu wyjątkowemu i samowolności ministrów. Powiedział im wyraźnie, że są ministrami izby, i Król nawet

pierwszym urzędnikiem prawa. Zagroził rewolucyą, jako będącą naturalnym samowolności skutkiem. Dowodził, iż ministrowie okazują się teraz wyraźnymi nieprzyjaciółmi narodu, i tron znieważają; już oni prawie to mówią: Głosy z nami, albo utracisz urząd! (Mowa ta sprawiła wielkie poruszenie).

Pan Chauvelin mówił względem deputowanych oligarchii. — Pan Lainé mówił mocno na obronę ministrów roku 1818, i powiedział, iż Francya wtedy przez nich i przez ofiary pieniężne uratowaną została! teraz zaś łatwiej jest rzecz inaczej wystawiać, i odejście wojsk obcych obronemu stanowi kraju przypisywać.

Na sessyach dnia 7, 8 i 10 kwietnia roztrząsano artykuły powyższego projektu prawa, i dopiero dnia 10go pierwszy artykuł jego przyjęto.

Mówią o częstych obradach zagranicznych ministrów zostających przy dworze paryzkim, lecz ich skutek jest tajemnicą.

Odpowiedzialny wydawca dziennika *Star* doniósł w tym dzienniku, iż go pociągniono do sądu za umieszczenie artykułu o składce narodowej dla poratowania tych, którzyby z przyczyny zawieszoney wolności osobistej uwięzieni byli.

Zachodzą teraz zmiany w dowództwach wojskowych po departamentach, i w rozmaitych urzędach departamentowych.

Naywyższy sąd potwierdził wyrok skazujący Pan Crawford (*w wiadomej już dawno sprawie jego*) na 6ciomiesięczne więzienie. „Odwoluję się, rzekł on w sądzie, do Europy i historii.“

Xiądz Pradt wydał znowu dzieło pod napisem: *Rewolucya hiszpańska i jey skutki*.

Pan Bidault redaktor odpowiedzialny dziennika *le Constitutionnel*, zapozwany do sądu królewskiego w Paryżu, nie stanął w sądzie dla słabości zdrowia, i obrońca jego P. Merilhou nie przybył. Z tego powodu P. Dupin adwokat żądał imieniem oskarżonego, odroczenia sprawy; lecz wydał zaocznie wyrok skazujący Pana Bidault na pięcioletnie więzienie i zapłacenie 12000 fr., z obowiązkiem umieszczenia w dzienniku *le Constitutionnel* pobudek tego wyroku, a to za umieszczenie w nim dnia 24 lutego artykułu pobudzającego do wojny domowej, wzywając obywateli do uzbrojenia się jednych przeciw drugim: Artykuł ten był taki:

„Poprzylepiano w nocy po wielu domach grożące kartki, i listę skazanych na wygnanie i t. d. na której umieszczono jenerałów, oficerów, rękodzielników, artystów i ludzi uczonych, wszędzie rozrzucano. Na schadzkach zagorziałych rojalistów żądano 20 tylko tysięcy głów, i wysłania z kraju 15,000 osób. Radzono także ułatwić Luwelowi zabójcy Xięcia Berry sposobność zaduszenia się, aby tém łatwiej zwalić zbrodnię jego na całą Francyą, i obewinić o śmieć jego współników, których chcą mu dać koniecznie. Naówczas zamknięto by rogatki, uderzonoby i zamordowano wyznaczone ofiary; zniesionoby kartę konstytucyjną, przywrócono rząd dawny, potłuczono prassy drukarskie konstytucyjney, i ogłoszonoby, iż monarchią uratowano.“

P. Bidault może na mocy prawa sprzeciwić się temu wyrokowi w dniach 10 od dnia uwiadomienia go o nim. W tedy póydzie sprawa do sądu przysięgłych, a obrońcą jego ma być P. Dupin.

P. Sennefelder wynalazł teraz nowy litograficzny papier, na którym, zamiast kamienia, wyciska rzecz napisaną.

Doniosło się już, iż na sessyi izby deputowanych dnia 10 kwietnia w dalszym roztrząsaniu artykułów pierwszego projektu prawa, o rachunkach z lat poprzedzających rok 1819, przyjęto znaczną większością pierwszy artykuł tego projektu. Donosi się teraz, iż na sessyi dnia 11 t. m. wzięto pod rozwagę drugi i ostatni artykuł jego, przyznający ministrowi przychodów otwarcie nadzwyczajnego kredytu 8 milionów 186,675 franków na uporządkowanie wypłat uskuteczniionych od dnia 1 września roku 1818 do tegoż dnia i miesiąca roku 1819. Artykuł ten jednomyślnie przyjęto. Głosowano potem na cały projekt, i przyjęto go 174 głosów przeciw 21. — Przystąpiono zaraz do drugiego projektu składającego się z 10 artykułów. Artykuł pierwszy, mówiący o zmniejszeniu kredytu dozwolonego w roku 1817 na wydatki roku 1814, po niejakej rozprawie przyjęto, jako i artykuł drugi przyznający otwarte kredyty dla ministerjow przychodów i wojny na rok 1815, 1816 i 1817. Przy trzecim artykule o kredycie dla ministerjow spraw zagranicznych, przychodów, wojny i spraw wewnętrznych na rok 1818 zaszyły spory względem wydatków tego ostatniego ministerjum na duchowieństwo, wynoszących milion franków, przeciw czemu najmocniej mówił generał Sebastiani. Gdy przyszło do głosowania na te wydatki, zniesiono je i odrzucono znaczną większością.

Trudno dać dokładny opis sporów na sessjach izby deputowanych w dniach 12, 13 i 14. Oto są niektóre ich skutki. Dnia 12 naradzano się nad wnioskiem kommissyi, ażeby wyrzucić z budżetu 140,667 franków dla ministerjum morskiego żądanych. Pomimo przemówienia się P. *Jurieu* kommissarza królewskiego i ministra morskiego za utrzymaniem ich, wniosek kommissyi przyjęty został. Tym sposobem ogólna summa artykułem 3cim objęta zmniejszyła się na 5,240,091 franków. — Artykuł 4 tyczył się kredytu, który kommissya również ograniczyć radziła; a gdy wniosek P. *Labbeys* względem umorzenia 1,674,500 franków nie utrzymał się, przyjęto go podług zdania kommissyi. — Na sessyi izby dnia 13, wniesione przez P. *Ganisch* poprawki były powodem do żywych i długich, lecz nie wiele interessujących sporów. P. *Cupelle* kommissarz królewski, P. *Benoist* zdający sprawę imieniem kommissyi i minister skarbowy mówili przeciw niemu. Dwie z podanych przez niego propozycy odrzucono, dwie inne sam cofaął. — W końcu zabrał głos generał *Foy* w swym ulubionym sposobie, powstając przeciw niedokładnościom budżetu, (który przestronną ramą

nazwał) i przeciw obojętności ministrów na dobro i pomyślność Francyi; zakończył mowę zapewnieniem, iż przy dobrym budżecie Francya mogłaby wszystko przedsięwziąć, i nie miałaby nigdy potrzeby obawiać się zagranicznych napadów. Radził rozmaite zmiany, a między innemi taki dodatek: aby odtąd każdy minister składane przez siebie rachunki na tytuły dzielił, któreby wydatki budżetem przewidziane i nieprzewidziane, lub inaczej użyte, niż budżetem oznaczono, w sobie zawierały. Mowę jego wydrukować kazano.

Sessya dnia 14 rozpoczęła się od obrad nad wnioskami jenerała *Foy*. Najwięcej zajął czasu wniosek, aby niewolno było ministrom nabywać żadnego na ich wydziały domu, póki by na to oddzielnego prawa nie postanowiono. Wniosek ten, i drugi względem zmiany kolorów w ubiorze wojska, nie utrzymały się. — Artykuł 7 tyczył się wydatków na wojsko w roku 1818, i przeszedł. — Artykuł 8 obejmował wydatki ministerjum wojny w ilości 414,433,736 franków. — P. *Kazimierz Perrier* był przeciwny zezwoleniu na tak wysoką summę, dopóki ministrowie nie dadzą dostatecznych objaśnień względem pożyczki 1818 roku. Długą i bardzo ważną mowę jego kazano drukiem ogłosić.

Słychać, iż margrabia *Dessolles*, były prezes rady ministrów, wezwany przez Króla wynurzył mu otwarcie zdanie swoje względem obecnego stanu Francyi. — Mówią także, iż posłowie zagraniczni przy dworze tutejszym ciągle się z sobą naradzaia. Biegają różne w tej mierze pogłoski ale niepewne.

Trybunał pierwszy instancyi skazał wydawców *Minarwy* na zapłacenie 15000 fran. kary pieniężnej, za uchybienie prawu względem stępla, z uchyleniem wszelkiej od tego wyroku apellacyi.

Wydawcy *Patrioty Alzacyjskiego* w *Strasburgu* ogłosili, iż póty gazeta ich wychodzić nie będzie, póki cenzura nie ustanie.

Konserwator wychodzić teraz będzie pod napisem: *Le Defenseur (Obrońca)*. Pan *Chateaubriand* nie należy już do jego wydawania.

W wojsku naszym zaydą wielkie odmiany. Legiony mają być zniesione a natomiast będzie 100 pułków piechoty, to jest 30 liniowej, a 20 lekkiej. Gwardya królewska zostanie powiększoną 4ma pułkami, a gwardya Hrabiego *Artezyi*, jedną kompanią.

W Ł O C H Y

Pięćset neapolitańczyków skazanych wyrokami sądów na galery, popłyną za zezwoleniem rządu na dwóch fregatach do Brezylji, z czego wszyscy nadzwyczajnie kontenci tak dalece, iż dwaj z nich, którzy zachorowali, schowali się na spodzie fregaty z obawy, aby ich na ląd nie odesłano. Biorą oni z sobą żony; a niektórzy nawet poženili się umyślnie wybierając się w tę podróż. Inni pozostający w kraju przesyłają codziennie próśby do Króla, aby ich do Brezylji kazał wywieść.

Ogłasza się po raz drugi i trzeci.

Za Rozkazem JEHO IMPERATORSKIEY MO-SCI Wypis z Xiąg Ziem. Ptu Zaslawskiego. 2. Roku 1820 miesiąca marca 24 dnia. Przed Aktami niniejszemi Ziem. Ptu Zaslaw., i przedemną Janem Szumowskim Regentem przysięgłym akt tychże, stanawszy osobiście Woźny Ptu Zaslawskiego Ur. Franciszek Podolski zeznał: iż on roku i miesiąca wyż na akcie wyrażonych pozew autentyczny jeden w dobrach miasteczku Sławucie na ekonomii tamejszey dnia 24, a drugi w kancelaryi Ziem. powiatowey Zaslaw. dnia tegoż niżej wyrażonym pozwanym w izbach na stołach pokładł, które tak były napisane — ALEXANDER Pierwszy z Bożej łaski Imperator Samowładca Wszech Rossyij etc. etc. etc. Wam WW. Tekli Rakowskiej, W. Jana Rakowskiego, Maryannie Mogielnickiej, W. Mogielnickiego, Ewie Cichowskiej, W. Dyonizego Cichowskiego, Elżbiecie Kulińskiej, W. Felicjana Kulińskiego małżonkom, a niegdy WW. Adama i Anny z Bromirskich Burskich małżonków, córkom w assistencji pomienionych mężów tychże, jako też W. Antoninie Radzikowskiej niegdy W. Józefy z tychże Burskich Radzikowskiej córce, w assistencji oycy W. Ignacego Radzikowskiego, a wszystkim pomienionych niegdy WW. Adama i Anny z Bromirskich Burskich małżonków suksessorom, a zaś niegdy W. Kajetana Burskiego siostrzom i siostrzenicy, tudzież JO. Xięciu Eustachiemu Sanguszkowi wołyń. Guber. Marszałkowi i kawalerowi sumnę tegoż niegdy W. Adama Burskiego na procencie u siebie mającemu pozwanym z osób dóbr i summ pieniężnych ogółem wszelkich Władzą Monarszą Rozkazujemy abyście WW. przed Sądem Ziem. Ptu Zaslaw. na kadencji nadchodzącej święto Trojeckiej, a w niedośćciu tey lub sprawy na niey, na inney najbliższej, wtenczas gdy ta sprawa z rejestru i wpisu sobie przyzwoitych do sądenia przypadnie, sami oblicznie i zawito stanęli na prawne wezwanie JW. Konstancyi matki, Doroży, Maryanny i Tekli córek, w assistencji i opiece teyże matki swey czyniących Pruszyńskich, niegdy JW. Antoniego Pruszyńskiego S. D. P. pozostałej małżonki wdowy i suksessorok Powodek, które poległszy na prawie sprawiedliwości, a przychyliwszy się do skryptów dwóch jako to: jednego dnia 13 januaryi 1809 roku w Zaslawiu na zł. 3,000, a drugiego dnia 1 februaryi tegoż roku w Sławucie na czer. zł. 254 od n. W. Kajetana Burskiego pomienionych niegdy WW. Adama i Anny z Bromirskich Burskich małż. syna, a WW. pozwanym brata, pomienionemu n. JW. Antoniemu Pruszyńskiemu wydanych, a na dniu 12 lutego 1812 roku w aktach Ziem. Zaslaw. oblatowanych, jako też do procesu przez tegoż n. JW. Pruszyńskiego o te summy w Sądach Ziem. Zaslaw. tożonego i na dwóch kondemnatach opartego, oraz rezolucyi Sądu Ziem. Zasl. dnia 16 lutego 1817 roku wypadley, testamentu męża i oycy Powodek nieraz rzeczzonego JW. Antoniego Pruszyńskiego, w ostatku do kondemnaty ze strony Powodek na WW. w Sądzie Ziem. Zaslaw. roku teraż. dnia 13 februaryi otrzymaney, ożywiając process śmiercią tegoż przerwany, pozywają WW. oto: iż niegdy W. Kajetana Burski brat WW. pozwanym zaciągawszy u oycy Powodek za powyżey zacytowanemi dwoma skryptami raz sumnę zł. 3,000, a powtórę czer. zł. 254 takowe wraz z procentem siódmym w terminie 13 januaryi 1810 roku oddać obowiązwał się, lecz dobrowolnym opisom takowych skryptów nieuczyniwszy zadosyć, życie zakończył, a przeto z wszelkich tegoż n. W. Kajetana Burskiego fun-

duszow poszukiwać satysfakcyi Powodki niezaprzeczone mają prawo, jakoż takowe znawdując, nayprzód, iż n. W. Adam Burski oyciec WW. i W. Kajetana Burskiego sumnę swoją własną zł. 10,000 w skarbie niegdy JO. Xięcia Hieronima Sanguszka WW. na procencie ulokował, a schodząc z tego świata oprócz WW. pozwanym i jednego syna W. Kajetana Burskiego więcey suksessorow niezostawił, po zeyściu którego też summa pod dożywociem matki WW. aż do jej zgonu pozostawała, jakowe prawo dożywotnie wraz z życiem matki WW. już ustalało a z pomienioney summy 10,000 zł., jako oyczystej trzy części na nieraz rzeczzonego n. W. Kajetana Burskiego przypada, powtórę iż za sprzedane przez licytacją po n. W. Kajetanie Burskim pozostałe rzeczy zebrana summa rub. sr. 152, kop. 3, do czasu nastąpić mającego przeznaczenia oney porządkiem prawnym na uspokojenie długow tegoż W. Burskiego do wołyńskiej magistratury powszechney opieki w roku 1817 miesiącu lutym odesłana została gdzie i dotąd znajduje się, z których wedle prawa długi kredytorskie przed wszystkiemi usatysfakcyonowane być winny, jakoż w zamiarze pozyskania satysfakcyi oyciec Powodek z przerzeczoney summy 10,000 zł. trzy części na W. Kajetana Burskiego prawem suksessy przypadające, to jest 7,500 zł. z prowizją od tych wypadającą do rozprawy prawney przyporęczył, i process oto na dwóch kondemnatach oparł, lecz dla zasłęj śmierci onego nieukończył; testamentem zaś swym Powodce JW. Konstancyi Pruszyńskiej żonie swey moc czynienia o majątek onego i wolność podnoszenia summ jego do rąk teyże bez ewikcyi zastrzegł, zatem pozywają WW. a mianowicie JO. Xięcia Eustachiego Sanguszka Wołyń. Guber. Marszałka i kawal. jako n. JO. Xięcia Hieronima Sanguszka WW. następcę do zapłacenia teyże summy 7,500 zł. z procentem na satysfakcją summ jedney 3,000 zł. a drugiey czer. zł. 254 z procentami przez n. W. Kajetana Burskiego oycy Powodek zawinionych na rzecz Powodek do rąk samey JW. Konstancyi matki zobowiązać, niemniej i znajdujące się na konserwie w wołyńskiej magistraturze powszechney opieki rub. sr. 152 kop. 3 teyże Powodce do rąk podnieść dozwolić, was zaś wszystkich niegdy WW. Adama i Anny z Bromirskich Burskich suksessorow terażniejszych pozwanym do attentowania tey sprawy i ulegania wyrokom sądowym zmusić, koszta i wydatki prawne powrócić nakazać winy na zniesienie kondemnat oznaczyć, i całą tę sprawę choćby zaocznie jako podstatecznie przewidzionym processie, rozsądzić oco też Powodki WW. do gotowego processu śmiercią n. JW. Antoniego Pruszyńskiego przerwanego, a przez siebie Powodek teraz ożywionego pozywają na czas i miejsce oznaczone stawcie się i prawu bądźcie posłuszni. Działo się w Zaslawiu dnia 25 marca 1820 roku. Pisałem ten przypozew Antoni Turowski umocowany. Zeznał Franciszek Podolski Woźny Ptu Zaslaw., z których xiąg i ten wypis pod pieczęcią Ziem. Ptu Zaslaw. wydaię. Jan Szumowski Reg. Akt. Ziem. Ptu Zaslaw. Poszlin pieczętnych z woskowemi rubla i kop. 63½ wzięto.

Czytałem z Xięgami Jakób Romanowski.

Roku 1820 dnia 8 kwietnia takowy pozew przez redakcją Kur. Lit. do wydrukowania ze przyjęty być może Sąd Ziem. Ptu Zaslaw. zaświadcza. Pisarz Ziem. Powiatu Zaslawskiego Stanisław Ceceniowski.

2. Niżej podpisana podaje do powszechney wiadomości, iż za konsensem Monasteru wileń. XX. Błahocześliwych na wieczność wydanym,

będąc Aktorką placu na Równympolu Popowszczyzną zwanego przy gościńcu Połockim pod N. 622 sytuowanego, do dwunastu morgow rozciągłości mającego, przeze mnie zabudowanego i uporządkowanego, w gospodarskim i handlowym sposobie przy domie mieszkalnym z dalszą budowlą gospodarską, z Cegielnią i Austeryą która w roku przeszłym uległa konflagracji znaczna część muru i sklepy pozostały przy wszelkim domowym zabudowaniu, obszer tego placu na trzy części rozłożony, pierwsza pod zabudowaniem, ogrodami warzywnymi i ogrodem fruktowym oraz użytecznymi kanałami, druga pod usiewem ozimym i jarzynnym, trzecia naywyborniejszą mająca glinę na robienie cegły i dachówki użyta została, dla ułatwienia domowych interessow i uspokojenia debitorow, postanowiłam takowy plac ze wszystkim zabudowaniem i z onego wszelkimi użytkami wyprzedać, kto by on życzył sobie nabyć zgłosić się raczy do Aktorki w tymże domie mieszkającej, z którą może łatwo i przystępnie ukończyć interes. Jakowe doniesienie własną podpisuję ręką. Roku 1820 apryla 16 dnia.

Maryanna Ogonowiczowa.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski uwiadamia wszystkich kredytorow i pretensorow zeszyłych Jana Sławińskiego strupczego guber. wileń. i Ignacego Kończy pisarza Ziem. wileń. iż dekret w tey sprawie ostatecznie ferowany, w dniu 24 terażniejszego meca apryla 1820 roku w kancelaryi aktowej Grodz. Wileń. objawi.

Jan Ciechanowiecki Prezydujący. Michał Sawicki Prez. Grodz. Wileń. Exdyw. Karol Mosiewicz Sędzia Gr. Oszm. Exdyw. Rejent Marcelli Talat.

2. Uwiadamia się Szanowna Publiczność iż od następującej Niedzieli to jest dnia 25 apryla roku bieżącego otwiera się spacer w Zakrecie gdzie wszystkiego za pomierną cenę dostać będzie można. A. Górski.

2. U Inspektora Wileńskiego Wraczebney uprawy, Doktora Bernarda, mieszkającego na Zamkowej Ulicy, obok kościoła s. Jana, w domie JW. Wice Gubernatora i kawalera Horna, są do przedania: Karéta poczwórna modna, Fortepian z sześcią oktawami i muzyką turecką, oraz dzieło nowo-wydane przez niego pod tytułem: Betrachtung en über das frühe beerdigen der Juden.

2. Karéta Angielska podwojna mało co używana jest do sprzedania za pomierną cenę. — Widzieć ją można każdego czasu w domie W. JP. Krzyżanowskiego na Końskim Targu pod Nrem 1,255, gdzie o cenie zainformują.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na usatysfakcyonowanie wierzycieli zeszyłego Franciszka Grafa Jundzilla Podkomorzego Grodzień. dekretem remisaynym sądu Głow. zgo Depart. Gubernii Grodzień. przeznaczony w majątności Brzostowicy czynność swoją odbywający, przez niniejszą awizacyą w Kur. Lit. umieszczającą się ogłasza kredytorom i wszystkim do tey exdywizyi interessowanym stronom, że w dniu dzisiejszym dekret ocrzewisty zapromulgowanym został, że protokół dekretowy w kancelaryi Ziem. Ptu Grodzień. ulokowanym w krótkim czasie będzie, a dopiero nim zapotrzebowane na miejscu dopełnionej promulgaty ekstrakta z dekretu wygotowane zostaną, z nayduje się przy Regencie Wincentym Janowskim w mieście Grodzień zamieszkałym, że do zakładania apelacyow od takowego dekretu w sądzie Ziem. Ptu Grodzień. użyżono wszystkim

stronom czasu do dnia 15 maja 1820 roku i że exekucya rzeczzonego dekretu co do objęcia sched wydzielonych mimo zakładać się nawet przez kogokolwiek mogącą apelacyą następować powinna, byleby tylko poszyny i dalsze należności Skarbu Monarszego opłacone zostały. — Dat w Brzostowicy murowaney dnia 22 marca 1820 roku.

Antoni Radowicki Prezydujący w Exdyw. Jan Suchodolski Exdywizor. Kasper Rószczyz Exd. Zygmunt Podbereski Exdywizor. Konstanty Wołosowski Exdyw.

2. JPan Hintz Dentyстка, przez Kollegium lekarskie Wrocławskie examinowana i approbowana, a przez Królewsko-Pruskie ministeryum spraw wewnętrznych uprzywilejowana, udowodniwszy oraz gruntowną znajomość swey sztuki, przed kommissyą examinacyyną lekarską Województwa Mazowieckiego i przez Imperatorski Wileński Uniwersytet, ma honor Prześwietną Publiczność zawiadomić o chęciach stania się jey użyteczną przez swoją sztukę. Będąc córką sławnego francuzkiego dentysty i sposobiąc się w tey sztuce od młodych lat, nabyła potrzebney zręczności i łatwości do odbywania wszelkich operacyi zębów dotyczących się. Działania moje zasadzają się:

Na wymowaniu zębów i tychże korzeni.

Zrównowieniu zębów przydługich.

Odczucaniu zębów zdrowych od zepsutych.

Oczyszczaniu zębów z kamienia winnego.

Umocowaniu chwiejących się zębów.

Plombowaniu czyli wypełnieniu zębów wypruchniałych złotem lub innym kruszczem, tak, iż onych bez najmniejszego bolu w późną lata potrzebować można.

Wprawianiu zębów sztucznych pojedynczych i całych krojow, tak, że ich od naturalnych rozróżnić niepodobna.

Zęby będąc ozdoba ust, zapobiegają oraz zwiędnięciu policzek i są dla zdrowia niezabędnymi narzędziami, zasługują przeto na naywiększą około nich troskliwość.

JPan Hintz miniaturzysta, zabawi tu przez czas niejaki. Polecając się swą sztuką względem Prześwietney Publiczności zapewnia akuratność w pracy, z ktorey u niego dowody widzieć można.

Mieszka w domie XX. Franciszkanów na ulicy Trockiej pod N. 392.

2. Podaje się do publiczney wiadomości, iż w domie bywszym Stuczyńskiego a teraz W. Zaykowskiego Rad. M. Wilna na przedmieściu Antokolu pod N. 1355 są porządne pokoje do najęcia, ze wszelkimi wygodami to jest: z oddzielnemi kuchniami i przy nich stancyami, stajniami, wozowniami i t. d. Kto by sobie życzył, za pomierną cenę nając, niech się zgłosi do właściciela mieszkającego w tymże domie.

2. Z powodu blizkiego wyjazdu konsyliarzowej stanu Lobenweynowej, w mieszkaniu jey w uniwersyteckim domu, Collegium Medicum zwanem, z nayduje się do przedania: kocz, para koni, różne meble, kopersztychy, rozmaite sprzęty domowe i t. d., które zrana od godziny gd o 12, a popołudniu od 3 do 6 widzieć można.

Wilno dnia 26 kwietnia v. s. 1820 roku.

O g ł o s z e n i a.

Wyszła z druku *Instrukcja do rozpoznawania śmierci prawdziwej od pozornej, i o środkach jakie przedsiębrać należy do ratowania osób w pozornej śmierci zostających.*

Wydana przez radę medyczną przy ministerjum spraw wewnętrznych roku 1819. Z polecenia JW. Rzymskiego Korsakowa, Jenerała piechoty Wojennego Gubernatora Litewskiego i kawalera, na język polski z rosyjskiego przełożona. Dostać można w Redakcyi Kuryera Litewskiego. Cena exemplarza. kop. 5

Przejeżdżający z St. Petersburga do Warszawy JP. W. Würfel będzie miał honor dać KONCERT na Fortepianie w Teatrze Wielkim dnia 26 apryla w Poniedziałek.

1. Sąd Mag. miasta Wil na twierdzy wyroku d. 28 mca januar. idącego roku w sprawie Jana Mayłowskiego maystra zabawy ślosarskiej z jego kredytorami, pretensorami i debitorami zapadłego; uwiadamia wszystkich kredytorow, pretensorow i debitorow, ażeby mający stosunki do pomienionego Jana Mayłowskiego w iak nayrychlejszym czasie w Sądzie Magistratu Wileń. z dowodami iawili się, w przeciwnym bowiem zdarzeniu, że nieiawiającym się kredytorom, amissya ich pretensyow a z debitorami chociaż pod niestanność oczewisty nastąpi wyrok, ostrzega i otém przez gazetę Kuryera Litew. trzykrotnie obwieszcza.
Mateusz Zołkowski R. M. W.
Regient Ignacy Misiewicz.

1 Pod panowaniem Najjaśniejszego Imperatora Jmci ALEXANDRA Pierwszego Samowładnego cała Rossyą. Excerpt z protokołu potocznego Ziem Ptu Piń. zapisanego w nim oświadczenia w dacie poniżej wyrażoney, na rekewizycyą strony pod pieczęcią urzędową Ziem. tegoż Ptu jednoczasowie jest wydany.

Roku 1820 mca apryla 15 dnia. Oświadczenie Regenta Sądow Gran. adwokata subseliow Piń. Felixa Hryniewicza z mocy plenipotencyow uozymione z uwag następnych: JW. Szymon i Adam byli Marsz., Alexander były Chorąży, Kasper wice marszałek, Ambroży b. prezydent i Antoni Sędzia Granicz. Pttu Pińskiego Skirmuntowie, czytając w aktach Pińskich i w Nrze 43 w Dodatku do Kur. Lit. oświadczenie WW. Ignacego kapitana, Ludwiki jego żony, Xawerego Assesora i Tadeusza Regenta, oraz nieletniego Kazimierza Rewińskich, lubo, nieznamyduią w onym żadney skargi zasługującej na odpowiedź, w celu jednak objaśnienia publicznosci o zamiarach WW. Rewińskich, zlecili mnie przez szczeguły przynieść odpowiedź takową, że obzał. Rewińscy samym tylko marzeniem urosłościwszy pretensyą do żalących się Skirmuntow, a znając tę familią odwiecznie spokojną, uprojektowali zakłócić, i tą koleją wytargawać dla siebie zwyczajne w podobnych zdarzeniach od napaści odstępne, chcąc zaś nadać pozor swojemu interessowi zбочnie od prawdy napisali w swym oświadczeniu: iż po Kunegundzie Ordziance z zeszyłym podkomorzym i kawalerem, Adamem Skirmuntem był proces, lecz chyba tak sekretny, że tylko samym obzał. Rewińskim wiadomy, daley wyrażają: iż zeszyły podkomorzy Skirmunt. błagał jakoby obzał. Rewińskich, aby jego wiekiem obarczonego nienarazali

na proceder, zapewniając jakby w rozporządzeniu testamentowym przez się zrobionym czer. zł. 10,000 powodem powyższej Kunegundy dla ich zapisał, na ten moment obzał. Rewińskim przyznać należy, iż prawdziwie dobrym sercem w zley sprawie powodowani do skończenia dni życia w napaści nienarazając na process kilka dawności ziemskiej byli cierpliwemi, lecz obok tego przekonania terazniejsze obzał. Rewińskich kombinując kroki wnioskować należy: iż obzał. Rewińscy ieśliby jakikolwiek ślad pretensyi już wiekami przytartej wynaleść mogli, zapewne niepowodowaliby się mniemaną z upadkiem sprawy cierpliwością, z której teraz dla siebie u publiczności szukają chluby i kredytu, wreszcie w nieraz rzeczonym manifestie wyrazili: iż zeszyły podkomorzy Adam Skirmuntt przez oświadczenie w roku 1816 julii 5 dnia w aktach Pińskich zapisane, że był jakoby własnoręcznie sporządzony testament zapewnił, w tey materyi aby przekonać się o zбочnym tłómaczeniu, oświadczenie należy one z wyrozumieniem przeczytać. Jakoż takowe publiczność zapewna widzi i aby było rozporządzenie w tym oświadczeniu niedostrzega, lecz może obzał. Rewińscy uprzednie o następności czyniąc wnioski, że się kiedykolwiek znajdzie testament, podchlebne własnemu interessowi tworzą domysły, a tak silnym powodowani wyobrażeniem niepraktykowanym dotąd sposobem obzał. kapitan Rewiński na folwark zastawny żalujących się Adama i Alexandra Skirmunttow Ostrowczyce zwany, w Pcie Słuckim leżący, napaść i ony żając powodem roszczącey się successyney pretensyi był się poważył, krok takowy nadto śmiały w obliczu sprawą zmusza żalących zaprosić obzał. Rewińskich dla wytłómaczenia się w mieyscu przyzwoitym nie celem szukania podobnych zyskow jakich sobie obzał. Rewińscy natworzyli, lecz wprost, o rozciągnięcie kar przykładowych i zastrzeżenia obzał. Rewińskim, aby ośmieleni już podobnym zamiarem wstrzymali się od napaści na dalsze obywatelskie majątki, których spokojność przez zapęd wygurowaney śmiałości zagrożoną bydz może, jakową odpowiedź przez gazety dla rychlejszego obzałowanych Rewińskich zawiadomienia przesłać determinując, one w protokule z mocy poruczenia i wyraźney woli aktorów podpisują. Felixa Hryniewicz Regent Granicz. i Adwokat Ptu Pińskiego.

Pieczętnie poszliny opłacono. Zgodno z protokulem potocznym świadcze Adam Terlecki Regent Ziem. Ptu Pińsk.

Takowe oświadczenie do Gazet Kur. Litew. przyjąć jest wolno Stefan Terlecki Pisarz Ziem. Ptu Pińsk.

1 W sprawie ustanowionej przez kredytorow i pretensorow, przychodzących do funduszu WW. Grzegorza oycy vice Mar., Józefa syna Prez. Gr. Prużań. Zienkowiczow, Sąd Gł. 2go Depart. Gubernii Grodzień., wyrokiem swoim 1819 r. mca febr. 26 dnia ferowanym, przeznaczył taxę i exdywizyą majątku Mokrego ze wsiami do niego należącemi w Gubernii Grodzień. w pcie Prużań. sytuowanego, skutkiem jakowego dekretu, po wydanym obwieszczeniu, urząd exdywizorski z osob niżey wyrażonych złożony, na dniu 14 mca marca 1820 r. ad fundum tego majątku zjechawszy, czynność sobie poruczoną rozpoczął i tę pierwszemu zjazdowi właściwą, stosownie do remissy we wszystkich zaskutecznił, tudzież celem spełnienia dalszych przepisow Depart. i ukończenia rozpoczętego dzieła, drugi termin zjazdu na dzień 31 maia 1820 r. determinował, że zaś pomienionym dekretem remissyiny jest ostrzeżono, iżby w tey exdywizyi wszystkie stro-

ny sub amissione causa jednocześnie rozprawiły się, zatem skuteczniając i to postanowienie pod upadkiem pretensyow, przez gazetę Kur. Lit., i Warsz. wzywa się wszystkich interesowanych stron, iżby w przereczonym terminie 31 maja 1820 r. z udowodnieniem swoich należności przed Sądem exdyw. w majątku Mokrym iawdy się. Floryan Pachniowski Sędzia Gran. Kobryń, prezydujący w Exdyw. Jozef Witanowski Sędzia Gr. Prużan. Exdyw. Jan Górski b. Pisarz Ziem. Prużan. Exdyw. Józef Witkiewicz Regent Ziemski Prużański i Exdywizorski.

1. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski za Remisą Sądu Ziem. Wilejskiego w roku 1820 mca lutego 4 dnia nastąpi na usatysfakcyonowanie wierzycieli W. Józefa Rahozy P. Podśędka Ziem. Wileysk. przeznaczony w terminie przez tę Remisę zakreślonym, to jest dnia 5 kwietnia po ufundowaniu jurydykcyi w majątności Serweczu pod rozdział oddanej, ułatwiaszy czynności pierwszemu zjazdowi właściwe, komportacją tak dziedzicowi jako też kredytorom i rozmaitego tytułu pretensorom w dniu 20 maja idącego roku do kancelaryi Ziem. Wileyskiej na czteroniedzielną persystencyą naznaczyl, powtórny zjazd w dniu 2 augusta tegoż roku udeterminował, w jakowym to czasie iżby wszyscy wierzyciele do funduszu W. Rahozy pretensorów mający z dowodami stawiali, sub amissione rei zalecił, o czém przez niniejszą awizacyą każdego interessowanego uwiadamia.

Stanisław Świętorzecki Ziemski Pttu Wilej. i Exdywiz. Prezydent. Justyn Leśniowski Podśędek Ziem. Wilej. i Exdyw. Gasper Golejewski P. P. Wilej. Exdywiz. Michał Łapicki Reg. S. Z. P. W. Exdyw.

1 Podaje się do wiadomości, iż Buffet przy Teatrze jest do wypuszczenia w roczną arendę od idącego 10 maja roku bieżącego 1820, kto by więc życzył sobie nająć takowy, niech się zgłosi do właściciela tegoż Teatru Macieja Każyńskiego mieszkającego przy tymże Teatrze.

1 Mający do zbycia folwark naydaley o mil 3 od Wilna od włok 10 lub 15 obszeru ziemi z lasem, wodą i dostatnią sianożęcią, oraz dymow 4 lub 5, 6 z zabudowaniem pełnym gospodarskim z pewną ewikcyą, niech się zgłosi w kamienicy W Niszowskiej przy Łotoczku do W. Thomasza Sokolnika Sekretarza Gubernskiego, a ten kontrahenta z gotówką pokaże.

Ogłasza się po raz drugi i trzeci.

2. Ludwik Xiążę Radziwiłł Ordynat Klecki i Dawidgrodecki orderów Kawaler, oddaniem do akt w Sądzie Cł. Mińskim 2go Bepar. i Ziem. Nowogrodzim Sądzie roku teraz idącego 1820 marca 8 i 19 dnia oświadczeniem, postanowił wszystkich JO. JW. i W. wierzycieli oraz pretensorów na dzień 1 maja tegoż roku zaprosić do Klecka miasteczka swojego w Pcie Stuckim położonego dla układu i zupełnego rozliczenia się o należności im zawinione. — Wielu znacznych kredytorów mających interes ze mną widząc dla siebie takowy termin niedogodnym, odkrywszy podobki wiążące ich w kommissyi na interessa JO. Xiążniczki Stefani Radziwiłłówny przeznaczony do assistowania i nie mogąc prędko zwrócić się z kontraktów wileńskich, gdzie się oddalić musieli dla swoich interesso, żądali abym zjazd moich wierzycieli i pretensorów, nie już na pierwszy maja lecz na 25 dzień tego miesiąca ogło-

sił — Nieprzyczyniając drugim wierzycielom moim żadney przez to straty, ani widząc w mych widokach żadney przeszkody, przychylając się do takich życzeń; znajduję za powinność prosić JO. JW. i W. wierzycieli moich, ażeby na dzień 25 maja teraz. roku raczyli wszyscy zjechać do miasteczka Klecka, gdzie starać się będą ze wszelkiem wymiowaniem sprawiedliwości kończyć moje interessa, rozliczyć się o wszystko, i bez zobowiązney szkody czynić sposobem przyjacielskim satysfakcyą i układy zawierać, a przekonać powszechność o moich szczerych chęciach zawsze nieustannych względem powinnego wymiaru mojej rzetelności i zbliżenia do końca całkowitego interessu tak, ażeby obie strony na czasie i kosztach niecierpiały. Pisan roku 1820 miesiąca kwietnia 17 dnia. Ludwik Xiążę Radziwiłł.

Roku 1820 miesiąca apryla 22 dnia Przed aktami Ziem. Pttu Wileń stawając osobiście W. JP. Michał Kodlubay, kasjer kommissyi Radziwiłłowskiej, takowe oświadczenie do akt niniejszych podał.

Przyjąłem Jan Zienkiewicz Wileń. Ziem. Regent. Poszliny opłacone.

Takowe oświadczenie przez Redakcyą Kur. Lit. do druku że przyjęte bydz może Sąd Ziem. Wileń. zaświadcza. Wileński Ziem. Prezydent i kawaler Urban Jazdowski.

2 Kocz piękny nowy warszawski jest do sprzedania za r. s. 300 w domu, W. Zeligierowej, na Wileńskiej ulicy druga brama za domem W. architekta Guberskiego Poussier.

3. Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż na zaspokojenie Skarbowey summy, zabraney przez zbiegłego podradczyka polnego kommissioniera 12 klasy Ikus Grońskiego, z Szawelskim żydem Alexandrem Łuncem, rubli 75,000 i 3,433 kop. 25 assygn., wydatkowanych na rachunek tego Łunca na skupienie prowiantu, naznaczają się na sprzedaż z publicznego targu domy murowane, w mieście Kownie znajdujące się, tamecznego żyda Adela Sołowieczyka, oddane w ewikcyą przez wyżey wspomnionego Łunca, w wartości do 151,600 rub. assygn., i dom drewniany własny Łunca w mieście Szawlach znajdujący się; a zatym życzący nabydź takowe domy, dla targow zechcą przybydź do tego Gubernialnego Rządu na terminy: pierwszy dnia 22, drugi 25, a trzeci 30 następującego miesiąca junii teraz. roku. Dnia 14 apryla 1820 roku. Ass. Jan Iskrycki. Sekr. Kazimierz Nowicki.

3. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż w izbie Skarbowey, Mińskiej, będą odbywać się targi: dnia 1, 3 i 4, a przetarg dnia 5 następującego miesiąca maja teraz. 1820 roku, na reperacyą w Mińsku starego ostrogu; a zatym życzący podjąć się na ten obowiązek, zechcą przybydź z pewnemi ewikcyami na terminy naznaczone do Mińskiej Skarbowey izby. Dnia 10 apryla 1820 roku. Sekretarz. Arcimowicz

3. Excerpt oświadczenia z Protokołu potocznego Grodz. Pttu Wileń. w dacie niżej wyrażoney zapisanego et eorundem pod pie-

częścią Grodz. tegoż Ptu stronie jest wydan.

Roku 1820 miesiąca apryla 15 dnia. Przed Aktami Grodz. Ptu Wileń. stawając obecnie W. JP. Felix Zienkiewicz oświadczenie poniższe wpisać do protokołu podał, które tak się wyraża: Felix Zienkiewicz towarzysz W. Józefa Rostropowicza znajdującego się w Warszawie kupca, zostawszy okradziony o mil dwie od Wilna w karczmie Korzyść zwaney, zanosi oświadczenie i przezeń obwieszcza jakie szczególnie papiery postradał: naprzód obligo od W. Jakuba Baranowskiego dnia 13 apryla idącego roku na sumę rub. sr. trzysta IV. 500 W. Józefowi Rostropowiczowi wydany, po rusku podpisany, którym W. Baranowski takową sumę sześciorotami opłacić przyrzekł, to jest; w pierwszej racie dnia 29 septembra idącego roku rubli sr. 50 N. 50, w drugiej 1 januaryi przyszłego 1821 roku rubli sr. 50, w trzeciej 1 januaryi 1822 roku, w czwartej 1 januaryi 1823 roku, w piątej 1 januar. 1824 roku i nakoniec w szóstej 1 januar. 1825 roku po tyleż idq. po rub. sr. 50 IV. 50, w jakowym obligu na pewność tej sumy wniost W. Baranowski ewikcyą na wszelkim swoim majątku jaki ma i mieć może, oraz na samej osobie, zastrzegł, iż w razie nieopłacenia w którejkolwiek racie będzie mocen W. Rostropowicz nieczekając dalszych rat pozwać do każdego sądu o całkowitą sumę, i że on w każdym miejscu gdzie się tylko znajdować będzie, nie tylko w Litwie, lecz w całym kraju rossyjskim a nawet i za granicą w królestwie Polskim, słowem wszędzie w każdej jurysdykcji bez żadnych dyllacyow odpowie uręczył, do tego obligu na walorowym papierze sprawionego pisali się za pieczętarzów: pierwszym W. Paweł Bobakowski Sub. Wileń. Adw. (a który jednocześnie pisząc się do kwietacyynego dokumentu od żal. delat. za plenipotencyą w stopniu W. Rostropowicza działającego, temuż W. Baranowskiemu wydającego się, wiedząc o nastaniu powyższego obligu czy to przez zapomnienie? czy z czyjego podinstynktowania w swoim pieczętarstwie napisał, iż niby del. odebrawszy od W. Baranowskiego w gotowiznie rub 500 ze wszelkiej pretensyi przez W. Rostropowicza do niego stosowney kwietuję — Kiedy to jest otwartym fałszem bo W. Baranowski nie gotówką lecz powyżey rzeczonym na rub. sr. 500 W. Rostropowiczowi wydanym obligiem onego zaspokoił); drugim W. Onufry Nowacki. Trzecim W. Edward Woynicki. Powtóre z takowym obligiem skradziono razem dalsze papiery, jako to kontrakt przez W. Onufrego Nowackiego z Star. Szają Berkowiczem mieszkańcem Warszawskim 14 apryla idącego roku formalnie zawarty, tegoż Zyda dostawić towary mianowicie blachę i materace do W. Rostropowicza obowiązujący, za jakową dostawkę, że W. Rostropowicz po uczynionej w Wilnie 40 zł. nadpłacie zł. 320 w Warszawie mu opłacić uręczający; Potrzebie. List od Andruszki chłopca Mitiuszyna kupca do Andrzeja Harasimowicza przykaszczyka tegoż Mitiuszyna w Warszawie będącego pisany sześć rubli sr. w kopercie zawierający. Po Czwarte. List od pewney osoby do W. Rostropowicza z włożeniem czterech talarow pruskich adresowany, popiąte, paszport kupiecki żal. się siążą-

cy, w Warszawie przez W. Józefa Rostropowicza wydany, przez W. Sumińskiego jeneralnego dyrektora podpisany, w kancelaryi plac komendanta Warszawskiego JW. Jenerala Lewickiego jawiony, podpisem adjutanta jego Kuzmina authoryzowany; że na granicy w Lexocie widziany przez tamozennego inspektora Tyszki a że na tej stronie w Kownie pokazywany, przez JW. Pułkownika Rubcowa poświadczony i dalsze inne partykularne przy rozmaitych posyłkach pisma. Jakowy przypadek, pryncypalną szkodę w straceniu obligu czyniący, żeby w czasie nieposługiwał, wydawcy tegoż obligu do zaprzeczenia onego bytności, natychmiast stosownie do prawa ar. 24 roz. 7 Lit. Stat. publicznie opowiadam mylnie wyrażenie pierwszego pieczętarza do dokumentu kwietacyynego jedno czasowie z obligiem nastalego piszącego się obżalam, a jeżeliby ktokolwiek wyszukał lub znalazł albo też u kogo postrzegł, wyżey wymienione papiery, niech raczy zgłosić się do W. Józefa z Dębna Krzyżanowskiego, Wileń. Kupca, a u niego że przyzwolitą i odpowiednią swemu szlachetnemu postępkowi znajdzie nadgodę nayuroczyściey zaręczam. U tego oświadczenia w protokule podpis taki. Felix Zienkiewicz.

Correctum Gro. Ptu Wil. Reg. Józef Bohusz.
Wolno drukować Mikołaj Pomarnacki S. Z. W.

3. O pułtory mili od Wilna na gościncu Raduńskim przy dworze Dusieniatskim młyn nowo postawiony, na rzece Rudomiance o dwóch kołach urządzonych na pytle jest do zadzierżawienia, znajduie się także przy tym młynie osobna austeryia także do zaarendowania, prócz tego, jeżeliby się zdarzył dobry majster kunsztu młynarskiego, któryby chciał roczną służbę przyjąć przy pomienionym młynie, może się zgłosić do niżej podpisanego rządzącego w Dusieniatach. Franciszek Wiewierski.

5. Kommissya Naywyższą Monarszą wolą ustanowiona, dla rozbioru dzieł i długów szkłowskiego majątku, w januaryi miesiącu niniejszego roku, osobnemi dodatkami przez Gazety Sankt Petersburskie pod N. 5, 6 i 7, Moskiewskie pod N. 6, 7, 8, Ryzkie i w Litewskim Kuryerze pod N. 11, 12 i 13, uwiadomiła o oznaczonej sprzedaży szkłowskiego majątku z publicznego targu, położonego w Białorusko Mohilewskiej Gubernii, w różnych powiatach, z pokazaniem poszczególnie całego tego majątku i glówniejszych kondycyi, wedle których ten majątek będzie się przedawał. — Teraz zaś ta kommissya uwiadamia: imo iż takowa sprzedaż w przytomności kommissyi rozpoczęła się płynącego apryla miesiąca 5 dnia, i będzie się przedłużać w następne terminy, każda ucząstka osobno; a mianowicie: ucząstki w kopyskim i orszańskim powiatach zawierające się: Kruchanowicka, Sawinicka, Hołoszewska i Macnowska, niniejszego miesiąca apryla 5, 16, maja 11 i przetarg 12 dnia, — Ucząstki w kopyskim powiecie położone: Bieliewska, Werchowaska, Sajszczyńska i Borowicka tegoż apryla 12, 23, maja 18 i przetarg 19 dnia. — Ucząstki w kopyskim powiecie sytuowane: Kostiaszewska, Kopysicka, Karżunowska i Siesieniewska tegoż apryla 19, maja 3, 24 i przetarg 25 dnia. — Ucząstki w kopyskim, mohilewskim

i orszańskim powiatach zawierające się: Czyrycka, Szczecińska, Lamcowska i Chaminińska tegoż apryla 30, maja 7, junii 1 i przetarg 2 dnia. — Uczątki w mohilewskim powiecie znajdujące się: Dubrowska, Sznarowska, Horodińska i Dobreycka maja 14, 21, junii 14 i przetarg 15 dnia. — Uczątki w kopyskim, mohilewskim i czausowskim powiatach położone: Cerkowicka, Wołkowska, Sasnowska i Duszczyńska maja 28, junii 8, 21 i przetarg 22 dnia. — Uczątki w kopyskim powiecie zamknięte się: Chodorowska, Sertistawska, Horodiszczewska i Hriwecka junii 18, 25, julii 12 i przetarg 13 dnia. — Uczątki w mohilewskim, kopyskim i orszańskim powiatach znajdujące się: Czernorucka, Hawryłowska, Kozłowska i Stepkowska julii 2, 16, 29 i przetarg 30 dnia. W ogóle zaś, w wspomnianych uczątkach w każdym od 100 do 500 a we wszystkich 7,738 po rewizyi, a aktualnie znajdujących się 8,012 dusz męskich zawiera się. — 2do Komisya uczyniła rozporządzenie, wyżej wspomnianą przedającą się ilość dusz, wedle ostatniej rewizyi, założyć w Lombardzie na 12 lat, na każdą duszę po 150 rub. assygn.; z tą kondycją, żeby dług wraz z przedaży majątku był przeprowadzony na kupującego; i po 3cie w utwierdzeniu ceny, z turgow dziesięcio letni skład wykalkulowanych dochodow, nie bęzie służyć fundamentem; lecz będzie się uważało w tym zdarzeniu, na pożytki i korzyści, jakie się odkryć mogą dla przedszego zaspokojenia długow.

Rządzca kancelaryi Mikołaj Szabiszew.

Sekretarz Jan Birszert.

Naczelnik stoła Nikita Szabitew.

- 3 W Xiegarńi XX. Pijarów u Alexandra Zolkowskiego, na ulicy Dominikańskiej, są do przedania następujące dzieła.
- Organizacya dla elekcyów szlacheckich gubernii Litewsko-Wileńskiej, podług prawideł przez Zwierchność rządową potwierdzonych, na rok 1820, cena exemplarza sr. kop. 30.
- Wykład lekarstw, pojedynczych, przerobionych i złożonych; z opisaniem sposobów któremi ich czystość, dobroć, prawdziwe i fałszywe charaktery rozoznać, tudzież czém fałszowane, i zastępowane bywają, oznaczyć można. Dzieło dla wygodnego użycia lekarzy, fizyków, aptekarzyów, materyalistów i chemicznych fabrykantów. przez J.K. Ebermajera, Med. i Chirur. doktora, napisane, a przez. L. E. Poluszyńskiego, z czwartey niemieckey edycyi na polski język przełożone 8vo w Wilnie 1820 . . . rub. sr. 1.
- Dzieło to ostatnie, wyddzie z pod prassy z końcem teraż. mca.
- Abecadło w kartkach z 24ma figurami stosownemi do alfabetu kop. 40
- Asmodeuszek komedyo-opera w 1dnym akcie przez Levrier Champ Rion napisana; przerobiona p. A. Zolkowskiego 8vo w Warszawie kop. 40.
- Dworek na gościncu komedyo-opera w 1dnym akcie przez L. Dnuszewskiego, 8vo w Warszawie 1809 kop. 55
- Eberta, początki celniejszych kunsztów i umiejętności, dla użytku młodzieży z Niem. przełożone z 22ma figurami 8vo w Krakowie r. 3 kop. 30
- Fedra Tragedya p. Rasina napisana, przez zeszłego Xawiera Chomińskiego przełożona in 4to w Warszawie 1818 kop. 65
- Historya hiszpańska czyli dzieje odmian i przypadków zaszyłych w Hiszpanii od wtargnienia Maurów do tego królestwa aż do zupełnego ich wykorzenienia za czasów Ferdynanda i Izabeli, z francuzkiego przełożona przez X. K. Godeckiego 8vo 4 tomy w Poznaniu rub. 4
- Historya Grecka Goldszmita, przełożona przez X. Olszewskiego, 8vo 2 tomy z kopersztynchami w Wilnie 1819 kop. 75

- Grafowie Walbergowie drama w 5ciu aktach, z niem. na polski język przez S. Malinowskiego, 8vo w Zytomierzu 1810 kop. 50
- Jadwiga Królowa polska drama muzyczne we 3ch aktach wierszem przez J. U. Niemcewicza, 8vo w Warszawie 1814 kop. 45
- Jan Kochanowski w czarnym lesie komedyo-opera we 2ch aktach wierszem, przez J. U. Niemcewicza, 8vo w Warszawie 1817 kop. 40
- Krótki zbiór jeografji Królestwa polskiego i wielkiego Xięstwa Poznańskiego, 8vo w Wrocławiu 1816 kop. 90
- Karita i Polidor przez J. Barthelemi, autora podróży młodego Anacharsisa do Grecyi, tłumaczenia Ł. Gołębiowskiego; z przydaniem portretu autora 8vo w Warszawie. kop. 75
- Myśli o poprawie budowli wiejskiej, przez X. G. z kopersztynchami 1810 kop. 50
- Nadzwyczajne skutki magnetyzmu zwierzęcego dzieło lekarza Niek 8vo w Warszawie 1818 kop. 75
- Oprawach kryminalnych, przez Pawlikowskiego, w Warszawie 1818 kop. 45
- O polepszeniu terażniejszego stanu włościan polskich, uwagi K. Młodeckiego 8vo w Warszawie 1815 kop. 45
- Ubóstwo i szlachetny umysł, komedya w 3ch aktach z niem. Pana Kotzebue 8vo w Warszawie 1809 kop. 75
- Wieczory zabawne czyli rozrywka dla dam i kawalerów, 8vo w Warszawie 1805 kop. 70
- Zabawy wierszem dla płci piękney poświęcone 8vo w Warsz. 1818 kop. 45
- Zalety kobiet poema Pana Legowé przekładania J. Kosakowskiego, 8vo w Krakowie 1814 kop. 40
- Zbiór wierszy i bajek przełożonych z różnych autorów, 8vo w Lublinie 1810 kop. 45
- Zbiór potrzebniejszych wiadomości, porządkiem alfabetu ułożonych, przez J. Krasickiego in 4to 2 tomy w Warszawie, oprawne w skurę rub. 10

Z przeznaczenia Lit. Wileń. Gł. Sądu 2go Depart. Sąd Ziem. Ptu Wilkom. zajmując się rozbiorem sprawy successorow zeszłego Mikołaja Kościalkowskiego Marsz. tegoż Ptu z jego kredytorami i pretensarami, w stosunku do zakroczoney na d. 2 praesentis w Sądzie swem rezolucyi, postanowił własność ruchomą tegoż zeszłego Kościalkowskiego jako to gardyrobę męską i dalszy sprzęt oraz konie na miejscu w majątności Sztekuszny w Wilkom. pocię leżącey przez publiczną licytacją wyprzedać, i na odbycie takowey licytacyi dzień 7 meą maja idącego roku przeznaczył, zyczący więc znajdować się na takowey licytacyi ażeby o takowym terminie wiedzieli ninieysza zamieszczą się awizacya, działo się w Wilkom. roku 1820 meą aprila 12 dnia.

Piotr Zawadzki Sędz. Ziem. Wilkom.

Michał Rouba Sęd. Ziem. Ptu Wilkom.

Piotr Choroszewski Sęd. Ziem. Wilkom.

Reient Jan Jachimowicz.

3 Niżej podpisany w imieniu własnem i brata, Leopolda Chodźki; wszedłszy w układ c wyprzedaż majątku Jaworowa w pćie Wileńskim leżącego, a mając na celu zaspokojenie debitorów naszych, i upewnienie nabywcy, wzywam wszystkich, mających pewne dowody uależności, iżby raczyli zgłosić się do kancelaryi Grod. Ptu Wileńskiego na dzień 23 kwietnia b. r. gdzie zaspokojonemi niezawodnie zostaną. Dominik Chodźko S. B. DP.

Roku 1820 apryla 19 d. może Redakcyja Kur. Lit. takową awizacyą przyjąc do druku.

Józef Naborowski Gr. W. Pis.

3. Wyjeżdża za granicę do królestwa Pruskiego kowieński mieszkaniec Abram Lipmanowicz Baryty, z Wiliampolskimi obywatelami Gabryelem Hillelowiczem Wasserdamem, Orelem Abelowiczem Hackielem, i Leyzerem Wólfowiczem Karpem, na miesiąc dziesięć.